

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

18.10.2022 № 70/37- р/к

Справа № 1/02-67-20

м. Київ

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАШ ДОБРОБУТ» КРАСНЕНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ (надалі – КП «НАШ ДОБРОБУТ», Підприємство) протягом 2019 - 2020 років та січня-березня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

КП «НАШ ДОБРОБУТ» до тарифу на послуги з централізованого водопостачання включає витрати на періодичну повірку засобів розподільного обліку холодної води.

За результатами розгляду справи № 1/02-67-20 такі дії КП «НАШ ДОБРОБУТ» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «НАШ ДОБРОБУТ» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонopolного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-67-20 про порушення Підприємством законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України

«Про захист економічної конкуренції», та подання Першого відділу досліджень і розслідувань від 06.10.2022 № 70-03/169-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) В ході здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, розпорядженням адміністративної колегії Харківського міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.05.2020 № 70/72-рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-67-20 за ознаками вчинення КП «НАШ ДОБРОБУТ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області (надалі - Справа).
- (2) Відповідно до підпункту 7.6 пункту 7 розпорядження від 28.11.2019 №23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 07.05.2020 № 5-рп) Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України перейменовано у Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету (надалі - Відділення).
- (3) В ході розгляду Справи надіслані до КП «НАШ ДОБРОБУТ» вимоги про надання інформації від 07.04.2020 №70-02/1-2050, від 29.05.2020 №70-02/1-2891, від 27.01.2021 № 70-02/1-628, від 04.03.2021 №70-02/1-1741, від 07.05.2021 № 70-02/3883, від 13.09.2021 № 70-02/1-7717 та від 21.07.2022 № 70-02/1-1550.

2. ВІДПОВІДАЧ

Відповідач у Справі - КП «НАШ ДОБРОБУТ» є юридичною особою, засноване Красненською сільською радою, зареєстроване (конфіденційна інформація), ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація). Місцезнаходження КП «НАШ ДОБРОБУТ» - (конфіденційна інформація).

- (4) Відповідно до статуту КП «НАШ ДОБРОБУТ», затвердженого рішенням XXXVII сесії VII скликання Красненської сільської ради від 20.08.2018 № 247, основними цілями КП «НАШ ДОБРОБУТ» є максимальне забезпечення потреб населення сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області комунальними послугами, проведення комплексного благоустрою села.

- (5) Згідно із Статутом КП «НАШ ДОБРОБУТ» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (6) У розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «НАШ ДОБРОБУТ» є суб'єктом господарювання.
- (7) Згідно з інформації з Єдиного державного реєстру юридичних, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань КП «НАШ ДОБРОБУТ» з 01.04.2021 перебуває у стані припинення, номер запису (конфіденційна інформація).

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (8) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (9) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (10) Об'єктом аналізу є КП «НАШ ДОБРОБУТ» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (11) Об'єктом аналізу є послуга з централізованого водопостачання (надалі - Послуга).

3.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (12) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників),

покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (13) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (14) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (діяли до 01.05.2022) (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулювали відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (15) Відповідно до пункту 2 Правил № 630:
 - централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;
- (16) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (17) Відповідно до статті 15 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» господарська діяльність у сфері питного водопостачання включає, зокрема централізоване питне водопостачання міст, інших населених пунктів.
- (18) Згідно з пунктом 6 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (надалі - Правил № 690), надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (19) Відповідно до пункту 32 Правил № 690 вартість послуг з централізованого водопостачання визначається за обсягом спожитих послуг та встановленими відповідно до законодавства тарифами.
- (20) Пунктом 33 Правил № 690 визначено, що плата за послуги розраховується виходячи з розмірів затверджених тарифів та обсягу спожитих послуг, визначеного та розподіленого відповідно до законодавства.
- (21) Отже, Послуга є платною.
- (22) Послуга в розумінні абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України «Про

захист економічної конкуренції» є товаром.

- (23) Таким чином, з урахуванням викладеного, Послуга є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «НАШ ДОБРОБУТ».

3.2.2 Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (24) Споживачами послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати Послугу.

3.3 Визначення товарних меж ринку

- (25) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
- подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутність суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (26) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

- (27) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

- (28) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.

- (29) Таким чином, внаслідок технологічних особливостей централізованого

водопостачання, конкуренція на ринку Послуг відсутня.

- (30) Послуга за споживчими властивостями не має товарів-замінників.
- (31) За таких обставин товарними межами ринку є Послуга, яка не має товарів-замінників.

3.4 Визначення географічних меж ринку

- (32) Відповідно до вимог пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (33) Рішенням XXXVII сесії VII скликання Красненської сільської ради від 20.08.2018 № 247 «Про створення комунального підприємства «НАШ ДОБРОБУТ» Красненської сільської ради» створено КП «НАШ ДОБРОБУТ» Красненської сільської ради.
- (34) КП «НАШ ДОБРОБУТ» листом від 23.04.2020 № 25 (вх. від 27.04.2020 № 2166) зазначило, що надає послуги з централізованого водопостачання на території Красненської сільської ради Кегичівського району Харківської області, а саме: с. Красне, с. Калинівка та с. Краснянське.
- (35) Отже, територіальними (географічними) межами ринку Послуг є територія с. Красне, с. Калинівка та с. Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташовані системи централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні КП «НАШ ДОБРОБУТ».

3.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (36) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (37) Тариф на Послугу встановлені рішенням Красненської сільської ради від 22.03.2019 № 307 «Про встановлення тарифів на водопостачання на території Красненської сільської ради» та введений в дію з 01.04.2019.
- (38) Новий тариф на Послугу було встановлено рішенням Кегичівської селищної Ради від 26.03.2021 року № 75 «Про встановлення тарифу на централізоване водопостачання комунального підприємства «Наш Добробут»» та введений в дію з 01.04.2021.
- (39) Таким чином, часовими межами ринку Послуги визначено період: 2019 - 2020 роки та січень - березень 2021 року.
- (40) У зазначений період у визначених територіальних межах структура ринку Послуги не змінювалась, КП «НАШ ДОБРОБУТ» було єдиним суб'єктом господарювання, який надавав Послугу.

3.6 Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (41) За інформацією КП «НАШ ДОБРОБУТ», наданою листами від 23.04.2020 № 25 (вх. від 27.04.2020 № 2166) та від 20.05.2021 № 28 (вх. від 24.05.2021 № 3002), обсяг Послуг складає 416 017 грн, у т.ч. за 2019 рік — 127 841 грн; за 2020 рік — 199 632 грн та січень – березень 2021 року складає 88 544 грн.

3.7 Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

- (42) На території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області інших суб'єктів господарювання, які надають Послугу, немає.
- (43) Виходячи з наведеного, частка КП «НАШ ДОБРОБУТ» на ринку Послуг протягом 2019 - 2020 років та січня-березня 2021 року в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, становить 100 %.

3.8 Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (44) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (45) Ринок Послуг характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (46) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництв), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (47) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання.
- (48) Отже, ринок Послуги перебуває у стані природної монополії.
- (49) Окрім цього, основними бар'єрами вступу на ринок Послуг є обмеження,

пов'язані з необхідністю мати наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого водопостачання, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

3.9 Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (50) Таким чином, КП «НАШ ДОБРОБУТ» протягом 2019 - 2020 років та січня-березня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100%.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1 Обставини справи

- (51) Згідно з інформацією КП «НАШ ДОБРОБУТ», наданою листом від 23.04.2020 № 25 (вх. від 27.04.2020 № 2166), на підставі розрахунку планового тарифу на Послугу, здійсненого Підприємством, Красненською сільською радою було прийнято рішення від 22.03.2019 № 307 «Про встановлення тарифів на водопостачання на території Красненської сільської ради» (надалі — Рішення).
- (52) Пунктом 1 Рішення затверджено тариф на Послугу для КП «НАШ ДОБРОБУТ» у розмірі 10, 00 грн. за 1 м³ для населення (у разі наявності засобу обліку холодної води), який вводився в дію з 01.04.2019.
- (53) Аналізом Розрахунку повної планової собівартості виробництва та реалізації послуг з централізованого водопостачання на 2019 рік по КП «НАШ ДОБРОБУТ» (надалі — Розрахунок) встановлено, що КП «НАШ ДОБРОБУТ» до складу тарифу на Послугу включило витрати на періодичну перевірку лічильників води - засобів розподільного обліку холодної води. Згідно з Розрахунком розмір витрат на перевірку, включених до складу тарифу на Послугу, складає 133 100 грн.
- (54) Механізм формування тарифів на Послуги для суб'єктів господарювання, які провадять або мають намір правдити господарську діяльність із централізованого водопостачання, визначений Порядком формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (надалі — Порядок формування тарифу).
- (55) Пунктом 2 Порядку формування тарифу визначено, що цей порядок застосовується під час установаження органами місцевого самоврядування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних

ринках, зазначених у пункті 1 цього порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку таких тарифів.

- (56) Згідно з пунктом 22 Порядку формування тарифу, у редакції яка діяла на момент розрахунку та затвердження тарифу на Послугу, а саме станом на березень 2019 року, до складу планової виробничої собівартості включаються, зокрема витрати на обслуговування засобів вимірювальної техніки (огляд, опломбування/розпломбування, періодичну перевірку та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), які є власністю ліцензіата та/або перебувають в його користуванні (крім вузлів комерційного та розподільного обліку води) і використовуються у технологічному процесі виробництва/надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (57) Таким чином, з урахуванням положень Порядку формування тарифу, до складу тарифу на Послуги включаються витрати на обслуговування засобів вимірювальної техніки (огляд, опломбування/розпломбування, періодичну перевірку та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж), які є власністю ліцензіата та/або перебувають в його користуванні і використовуються у технологічному процесі виробництва/надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, крім вузлів розподільного обліку води.
- (58) Окрім цього, статтею 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання теплової енергії та води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку, якщо інше не встановлено договором, а у разі укладення співвласниками багатоквартирного будинку індивідуальних договорів про надання відповідної комунальної послуги періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) таких вузлів обліку забезпечуються виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування, встановленої відповідно до Закону України "Про житлово-комунальні послуги".
- (59) Згідно з роз'ясненнями Міністерства розвитку громад та територій України від 06.08.2019, розміщених на офіційному сайті <https://www.minregion.gov.ua/>:
- «...З набранням чинності Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (далі – Закон) змінено підходи до обліку комунальних послуг, а також встановлення та обслуговування засобів обліку води та теплової енергії.*
- Зокрема, Законом було внесено зміни до статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та виключено вимогу щодо здійснення періодичної перевірки, обслуговування та ремонту (у тому числі*

демонтажу, транспортування та монтажу) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб теплову енергію і воду), що є власністю фізичних осіб, за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з тепло – і водопостачання.

Статтею 1, пункту 1 Закону визначено, що обслуговування вузлів обліку – огляд, опломбування/розпломбування, періодична повірка (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж)...

Частиною другою статті 6 Закону визначено, що обслуговування вузлів розподільного обліку/приладів – розподільювачів теплової енергії здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку.

Такий підхід узгоджується з вимогами законодавства, зокрема, Цивільним кодексом України (далі – Кодекс). Так, статтею 319 Кодексу визначено, що саме власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власність зобов'язує. Статтею 322 цього Кодексу передбачено, що власник зобов'язаний утримувати майно, що йому належить, якщо інше не встановлено договором або законом.

Враховуючи викладене, обслуговування вузлів розподільного обліку, у т.ч. повірка здійснюється за рахунок власника.

Іншого чинним законодавством не передбачено.» (мова оригіналу).

- (60) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у своїх роз'ясненнях від 09.09.2021, розміщених на офіційному сайті <https://dpss.gov.ua/news/povirka-kvartirnih-lichilnikov-vodi-hto-povinen-platiti?v=5ed22111daa30>, зазначила, що «...Для усіх лічильників води встановлено міжповірочний інтервал 4 роки. За визначенням, наведеним у статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (далі – Закон про комерційний облік), вузол розподільного обліку – вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів. Таким чином, прилади обліку води, що забезпечують індивідуальний облік споживання води в квартирі багатоквартирного будинку, в розумінні Закону про комерційний облік виконують функції вузлів розподільного обліку. Відповідно до частини четвертої статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» (далі – Закон про метрологію) періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування і монтаж) вузлів обліку, що забезпечують індивідуальний облік споживання теплової енергії та води в квартирах (приміщеннях) будинку, здійснюються за рахунок власників таких вузлів обліку, ...» (мова оригіналу).

- (61) Отже, з урахуванням викладеного повірка вузлів розподільного обліку холодної води, які забезпечують індивідуальний облік споживання,

здійснюється за рахунок власників таких вузлів, тобто побутових споживачів, а витрати на повірку – не повинні включатися до складу тарифу на Послуги.

(62) У Розрахунку КП «НАШ ДОБРБУТ» в частині витрат на повірку засобів розподільного обліку холодної води зазначено, що *«підставою для застосування є пп. 8 п. 24 Порядку формування тарифів.»* (мова оригіналу).

(63) Втім, пункт 24 Порядку формування тарифу *(на момент розрахунку та затвердження тарифу на Послуги, а саме станом на березень 2019 року)* має таку редакцію: «До складу витрат на збут включаються витрати, безпосередньо пов'язані із збутом послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам, а саме:

витрати на оплату праці персоналу, що безпосередньо здійснює збут послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам, розраховані відповідно до пункту 22 цього Порядку;

відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування персоналу, що безпосередньо здійснює збут послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам, обсяг яких визначається виходячи із планованих витрат на оплату праці;

оплата службових відряджень, витрати на підготовку та перепідготовку персоналу, що безпосередньо здійснює збут послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам;

амортизація основних засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів підрозділів, що безпосередньо здійснюють збут послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам, яка розраховується відповідно до вимог Податкового кодексу України;

витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, безпосередньо пов'язаних із збутом послуг з централізованого водопостачання та водовідведення (плата за оренду, страхування, ремонт, опалення, освітлення, охорону);

витрати на оплату інформаційних послуг, безпосередньо пов'язаних із збутом послуг з централізованого водопостачання та водовідведення;

витрати на оплату послуг банків та інших установ з приймання і перерахування коштів споживачів за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення;

витрати на канцелярські товари і виготовлення розрахункових документів про оплату послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Обсяг витрат на збут послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначається із застосуванням нормативного методу на підставі результатів аналізу витрат за попередні роки з урахуванням змін, які передбачаються у планованому періоді, та цін (тарифів) у такому періоді.

Витрати на збут послуг з централізованого водопостачання та водовідведення розподіляються між видами діяльності пропорційно виробничій собівартості.

- (64) Отже, з урахуванням викладеного, пункт 24 Порядку формування тарифу не містить посилання щодо витрат на повірку лічильників води - вузла розподільного обліку холодної води.
- (65) В ході розгляду Справи Відділення звернулося до КП «НАШ ДОБРОБУТ» із вимогою від 07.05.2021 № 70/02/1-3883 про надання інформації, у т.ч. надання пояснень щодо нормативно-правових актів, на підставі яких Підприємство включило до складу тарифу на Послугу витрати на повірку засобів розподільного обліку холодної води.
- (66) На зазначену вимогу КП «НАШ ДОБРОБУТ» листом від 20.05.2021 № 28 (вх. від 24.05.2021 № 3002) повідомило, що *«...даний пункт було включено без всяких підстав на посилання статті та пункти нормативно-правових актів...»* (мова оригіналу).
- (67) Отже, КП «НАШ ДОБРОБУТ» не надало ґрунтовних пояснень щодо підстав включення до складу тарифу на Послуги витрат на проведення повірки засобів розподільного обліку холодної води.
- (68) Також, Підприємство листом від 20.05.2021 № 28 (вх. від 24.05.2021 № 3002) надало інформації щодо кількості споживачів Послуг, встановлених засобів розподільного обліку холодної води та їх власників. Інформація наведена у Таблиці № 1.

Таблиця № 1

Період	Кількість споживачів	Кількість споживачів, у яких встановлені лічильники	Кількість лічильників, власником яких є побутові споживачі	Кількість лічильників, власником яких є Підприємство.
Станом на 01.01.2019	257	94	94	-
Станом на 01.01.2020	291	103	103	-
Станом на 01.05.2021	299	116	116	-

- (69) Отже, як вбачається з Таблиці № 1 власниками лічильників – засобів розподільного обліку холодної води є побутові споживачі.
- (70) Окрім цього, не у всіх споживачів Послуги встановлені засоби розподільного обліку холодної води.

- (71) Таким чином, включення до тарифу на Послугу витрат на періодичну повірку засобів розподільного обліку холодної води є безпідставним та таким, що не відповідає чинному законодавству, а саме Порядку формування тарифу.
- (72) У ході розгляду Справи КП «НАШ ДОБРОБУТ» листом від 20.05.2021 № 28 (вх. від 24.05.2021 № 3002) зазначило, що рішенням Кегичівської селищної ради від 26.03.2021 року № 75 «Про встановлення тарифу на централізоване водопостачання комунального підприємства «Наш Добробут»» було встановлено новий тариф на Послугу у розмірі 16,90 грн, який вводився в дію з 01.04.2021.
- (73) Аналізом Розрахунку планового тарифу на послуги водопостачання на 2021 рік по КП «НАШ ДОБРОБУТ» встановлено, що витрати на повірку засобів розподільного обліку холодної води до складу тарифу на Послуги не включались.
- (74) Отже, порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «НАШ ДОБРОБУТ» припинено.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (75) Включення КП «НАШ ДОБРОБУТ» до тарифу на Послуги витрат на повірку засобів розподільного обліку холодної води могло призвести до завищення тарифу на Послугу в цілому.
- (76) Окрім цього, споживачі змушені сплачувати за повірку щомісячно, при тому, що повірка засобу розподільного обліку холодної води здійснюється 1 раз у чотири роки.
- (77) Як вже вище зазначалось, не у всіх побутових споживачів встановлені засоби розподільного обліку холодної води, але вони теж сплачують за повірку у складі тарифу на Послугу.
- (78) Таким чином, дії КП «НАШ ДОБРОБУТ» по включенню до тарифу на Послугу витрат на повірку засобів розподільного обліку холодної води призводять до ущемлення інтересів споживачів.

4.2 Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (79) Дії КП «НАШ ДОБРОБУТ», які полягають у включенні до тарифу на Послуги витрат на періодичну повірку засобів розподільного обліку холодної води, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку Послуг.
- (80) В той час, коли КП «НАШ ДОБРОБУТ» є єдиним надавачем Послуги, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання Послуги.

- (81) Такі дії КП «НАШ ДОБРОБУТ» стали можливими внаслідок відсутності у споживачів альтернативи в отриманні Послуг у іншого суб'єкта господарювання, адже за умови існування конкуренції на ринку Послуг, споживачі, у разі ущемлення їх інтересів, змогли б обрати іншого суб'єкта господарювання.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем.

- (82) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (83) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (84) Ураховуючи вищезазначене, дії КП «НАШ ДОБРОБУТ», яке протягом 2019 – 2020 років та січня-березня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні КП «НАШ ДОБРОБУТ», що полягають у включенні до тарифу на послуги з централізованого водопостачання витрат на періодичну перевірку засобів розподільного обліку холодної води, що не передбачено чинним законодавством, кваліфіковано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ.

- (85) Подання про попередні висновки у Справі надіслані КП «НАШ ДОБРОБУТ» листом від 06.10.2022 № 70-02/2399.
- (86) На подання про попередні висновки у Справі КП «НАШ ДОБРОБУТ» будь-яких міркувань та/або заперечень не надало.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ.

- (87) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено висновок про те, що дії КП «НАШ ДОБРОБУТ», яке протягом 2019 – 2020 років та січня-березня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні КП «НАШ

ДОБРОБУТ», які полягають у включенні до тарифу на послуги з централізованого водопостачання витрат на періодичну перевірку засобів розподільного обліку холодної води, що не передбачено чинним законодавством, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

6. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (88) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (89) За інформацією Головного управління Державної податкової України, наданою листом від 21.09.2022 № 8195/5/99-00-04-03-01-05 (вх. від 28.09.2022 № 70-01/318-кі), дохід (виручка) КП «НАШ ДОБРОБУТ» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2021 рік «...становить 0,00 тис. гривень...» (мова оригіналу). Тобто, дохід (виручка) КП «НАШ ДОБРОБУТ» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2021 рік відсутній.
- (90) Відповідно до частини п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу органів Антимонопольного комітету України, голови його територіального відділення не надав розмір доходу (виручки), штраф, передбачений абзацом другим частини другої цієї статті, накладається у розмірі до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАШ ДОБРОБУТ» КРАСНЕНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, (ідентифікаційний код юридичної особи –

(конфіденційна інформація)) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2019-2020 років та січня-березня 2021 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання в межах території сіл Красне, Калинівка, Краснянське Кегичівського району Харківської області, на якій розташована система централізованого водопостачання, що перебуває у власності та/або користуванні Підприємства, із часткою 100 %.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «НАШ ДОБРОБУТ» КРАСНЕНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)), які полягали у включенні до тарифу на послуги з централізованого водопостачання витрат на періодичну перевірку засобів розподільного обліку холодної води, що не відповідає чинному законодавству, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАШ ДОБРОБУТ» КРАСНЕНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК